Муниципальное бюджетное образовательное учреждение «Полянская средняя общеобразовательная школа»

«Рассмотрено»
На заседании методического объединения учителей гуманитарного цикла
МБОУ «Полянская СОШ»
Протокол №1 от «28» августа 2019г.
Руководитель МО Сабирзянова Г.Г.
/__________

«Согласовано»
Заместитель директора по УВР
МБОУ «Полянская СОШ»
Кузьмина О.В. /__________

Протокол № 1 от «28» августа 2019 г

«Утверждаю»
Директор МБОУ «Полянская СОШ»
Ашмарина О.А./__________
Приказ № 114
от «28» августа 2019 г

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по родной литературе основного общего образования
9 класс

Год разработки: 2019
Срок реализации: 2019-2020

Программу составила:
Сафиуллова Минезия Равиловна
учитель татарского языка и литературы,
1 кв. категории

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Составлена на основе: основной образовательной программы основного общего образования МБОУ «Полянская СОШ» по родной(татарской) литературе, авторской программы учебного предмета «Татарская литература» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке под редакцией Мотигуллинной А. Р., Ханнанова Р.
Рабочая программа рассчитана на 34 часа в год, 1 час в неделю в соответствии с примерной программой общего образования и Государственным образовательным стандартом
Учебный план МБОУ «Полянская СОШ» Спасского муниципального района РТ

Основная образовательная программа основного общего образования МБОУ «Полянская СОШ»

ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ

Результатами освоения Примерной рабочей программы 9 класса является овладение учащимися знаниями, формирующими их мировоззрение, духовно-нравственные качества и эстетический вкус; овладение умениями, востребованными в повседневной жизни, позволяющими ориентироваться в окружающем мире; использование своих прав и выполнение своих обязанностей как гражданина ;владение основами самоконтроля, самооценки, принятия решений и осуществления осознанного выбора в учебной и познавательной деятельности; умение читать и понять суть художественного произведения, осознанно использовать речевые средства в соответствии с задачей коммуникации; понимание ключевых проблем изученных произведений татарского фольклора, фольклора народов России и всего мира; владение элементарной литературоведческой терминологией; владение навыками сопоставления произведений татарской литературы с произведениями литератур других народов и этносов; владение монологической и диалогической речью; умение вступать в речевое общение; участвовать в диалоге (понимать точку зрения собеседника, признавать право на иное мнение); создание письменных высказываний; использование приобретенных знаний и умений за рамками учебного процесса.

Личностные результаты:

• воспитание российской гражданской идентичности: любовь и уважение Отечеству, чувство гордости за свою Родину, знание истории языка, культуры родного края, основ культурного наследия Татарстана, народов России и всего человечества, усвоение гуманистических и традиционных ценностей многонационального российского общества, воспитание чувства долга и ответственности перед Родиной;

• формирование осознанного, уважительного и доброжелательного отношения к другому человеку, его мнению, культуре, языку, вере, гражданской позиции; культурным, языковым, религиозным ценностям народов России и всего мира;

• освоение социальных норм, правил поведения, ролей и форм социальной жизни в группах и сообществах; участие в школьном самоуправлении и общественной жизни в пределах возрастных компетенций с учётом религиозных, этнокультурных, социальных и экономических особенностей;

• формирование нравственных чувств и нравственного поведения, осознанного отношения к собственным поступкам;
• формирование коммуникативной компетентности в общении и сотрудничестве со сверстниками, старшими и младшими в процессе образовательной, общественной, учебно-исследовательской, творческой и других видов деятельности;
• осознание значения семьи и общества, уважительное и заботливое отношение к членам своей семьи;
• развитие эстетического осознания через освоение художественного и культурного наследия народов Татарстана, России и всего мира.

Метапредметные результаты изучения родной (татарской) литературы в инокультурной среде:
• умение самостоятельно определять цели своего обучения, ставить и формулировать для себя новые задачи в учёбе и познавательной деятельности;
• умение самостоятельно планировать пути достижений целей; соотносить свои действия с планируемыми результатами, осуществлять контроль своей деятельности в процессе достижения результата;
• владение основами самоконтроля, самооценки, принятия решений и осуществления осознанного выбора в учебной и познавательной деятельности;
• умение читать и понять суть художественного произведения, осознанно использовать речевые средства в соответствии с задачей коммуникации, для выражения своих чувств, мыслей, потребностей;
• умение строить связанное речевое высказывание в зависимости от типа коммуникации и ситуации;
• формирование и развитие компетентности в области использования информационно-коммуникационных технологий.

Предметные результаты:
•владение умениями совместной деятельности в полиэтническом коллективе; оценка своей деятельности с точки зрения нравственных норм и эстетических ценностей; использование своих прав и выполнение своих обязанностей как гражданина полиэтнического, поликонфессионального государства;
• освоение социальных норм, правил поведения, ролей и форм социальной жизни в группах и сообществах; участие в школьном самоуправлении и общественной жизни в пределах возрастных компетенций с учётом религиозных, этнокультурных, социальных и экономических особенностей;
• формирование нравственных чувств и нравственного поведения, осознанного отношения к собственным поступкам;
• формирование основ экологической культуры на основе признания ценности жизни во всех её проявлениях и необходимости ответственного отношения к окружающей среде;

Метапредметные результаты :
• умение самостоятельно определять цели своего обучения, ставить и формулировать для себя новые задачи в учёбе и познавательной деятельности;
• умение самостоятельно планировать пути достижений целей; соотносить свои действия с планируемыми результатами, осуществлять контроль своей деятельности в процессе достижения результата;
• владение основами самоконтроля, самооценки, принятия решений и осуществления осознанного выбора в учебной и познавательной деятельности;

• умение создавать, применять и преобразовывать знаки и символы, модели и схемы для решения учебных и познавательных задач;

• умение читать и понять суть художественного произведения, осознанно использовать речевые средства в соответствии с задачей коммуникации, для выражения своих чувств, мыслей, потребностей;

• умение строить связанное речевое высказывание в зависимости от типа коммуникации и ситуации;

• формирование и развитие компетентности в области использования информационно-коммуникационных технологий.

Предметные результаты :

• понимание ключевых проблем изученных произведений татарского фольклора, фольклора народов России и всего мира; татарской классической и современной литературы, литературных взаимосвязей и взаимовлияний;

• осознанное беглое чтение текстов различных стилей и жанров; проведение смыслового анализа текста; использование различных видов чтения (ознакомительное, просмотровое, поисковое и др.);

•умение пересказать содержание прозаического произведения или отрывка, используя цитаты из текста, отвечать на вопросы по прослушанному или прочитанному тексту;

• владение монологической и диалогической речью; умение вступать в речевое общение; участвовать в диалоге ;

• использование выразительных средств языка в соответствии с коммуникативной задачей, сферой и ситуацией общения; использование для решения познавательных и коммуникативных задач различных источников информации, включая энциклопедии, словари, Интернет-ресурсы и другие базы данных.

РУС ТЕЛЕНДӘ СӨЙЛӘШҮЧЕ БАЛАЛАРГА ТАТАР ӘДӘБИЯТЫ УКЫТУНЫҢ МАКСАТЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ:

-матур әдәбият текстларын кабул итү, төп әдәби-тарихи мәгълүматларны белү; әдәби-тарихи процесс турында гомуми караш булдыру;

-гуманлылык карашлары, гражданлык тойгысы, патриотизм хисләре, татар әдәбиятына һәм гатар халкының рухи һәм мәдәни кыйммәтләренә ихтирам тәрбияләү;

-телдән һәм язма сөйләм аша әдәби зәвык үстерү;

-татар классик әдәбияты, балалар әдәбияты, хәзерге татар әдәбиятының күренекле вәкилләрен атый белү, аларның әсәрләреннән алынган өзекләрнең эчтәлеген аңлау һәм фикер алыша белү;

-татар халкының әдәбияты, тарихы, мәдәнияте буенча мәгълүматлы булу;

-татар сәнгатенең күренекле вәкилләре турында хәбәрдар булу.

УКУЧЫЛАРНЫҢ БЕЛЕМ ДӘРӘҖӘСЕНӘ ТАЛӘПЛӘР

Тыңлап аңлау

өч минутлык текстны тыңлап, аның эчтәлеге турында үз фикерләрен белдереп хәбәр итү;

лексик темага караган яңалыкларны, вакытлы матбугат язмаларын тыңлап, әңгәмәдә катнаша белү.

Диалогик сөйләм

телдән һәм язмача аралашу күнекмәләренү ия булу;
сөйләм этикеты үрнәкләреннән оста, урынлы файдалану;
әңгәмәдәшеңне игътибар белән тыңлап һәм коммуникатив максатларын аңлап, сөйләшү үткәрә алу (һәр укучының репликалар саны уникедән ким булмаска тиеш).

Монологик сөйләм

Тәкъдим ителәгн аралашу ситуациясе буенча орфоэпик һәм грамматик нормаларны саклап һәм җөмләләрдә сүз тәртибен дөрес кулланып, эзлекле һәм аңлаешлы итеп тасвирлау, хикәяләү, фикер йөртү күнекмәләренә ия булу;
монологик сөйләмдә төрле җөмлә калыпларын кулланып, фикерне җыйнак һәм төгәл белдерә алу.

Уку

Таныш һәм таныш булмаган фәнни-популяр, публицистик, әдәби текстларны эчтән укып, алардагы әһәмиятле мәгълүматны аңлый белү;
Текстны өлешләргә бүлеп, алар арасындагы бәйләнешне ачыклау һәм текстның композицои үзенчәлекләрен күрсәтү.

Язу

Язма эшләрне грамоталы башкара белү;
татарчадан русчага һәм русчадан татарчага текстларны язмача тәрҗемә итү
рәсми кәгазьләрне (гариза, белдерү, белешмә, эшлекле хат) аңлап укый һәм яза белү.

УКЫТУ ФӘНЕНЕҢ СӨЙЛӘМ ЭШЧӘНЛЕГЕ ТӨРЛӘРЕ БУЕНЧА ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘРЕ

Тыңлап аңлау

Җанлы сөйләмнең төп фикерен билгели белү;
иң мөһим мәгълүматны сайлап ала белү;
элек үзләштерелгән мәгълүмат белән яңа тыңланганын чагыштыру һәм бәяләү;
тыңлап аңлаган мәгълүматка таянып сөйләшү үткәрү һәм һәм ирекле аралаша алу.

Диалогик сөйләм

Аралашканда, орфоэпик һәм лексик-грамматик нормаларны саклап, сораулар бирә һәм җавап кайтара алу;
әңгәмәдәшнең сүзенә игътибарлы булып, сөйләм яңалыгын дөревс җиткерүгә ирешү;
кирәкле урыннарда киңәйтелгән репликалар кулланып, бәхәсләшә, үз фикерләреңне дәлилли белү.

Монологик сөйләм

Төрле төзелешле җөмлә калыпларын урынлы кулланып һәм аларны интонацион яктан дөрес әйтеп, вакыйгалар, күренешләр, кызыклы фактлар турында хәбәр итү, аларга карата үз мөнәсәбәтеңне һәм фикерләреңне эзлекле итеп белдерүгә ирешү;
сөйләмне мөмкин кадәр тулы һәм аңлаешлы итеп оештыра белү.

Уку

Карап чыгу, танышу, эзләнү, өйрәнү максаты белән уку төрләреннән уңышлы файдаланып, тексттан кирәкле мәгълүматны таба алу һәм аның эчтәлеген телдән яки язмача логик эзлеклелектә яктырта белү;
текст белән мөстәкыйль эшләү һәм аны анализлау күнекмәләренә ия булу.

Язу һәм язма сөйләм

Тәкъдим ителәгн ситуациягә карата фикерләрне язмача оештыра алу;
өйрәнелгән темага сочинение язу;
укылган яки тыңланган текстның планын төзеп, аның эчтәлеген язмача сөйләп бирү
текстка аннотация язу;
язма формада аралашу тәкъбирләрен гамәли үзләштерү.

Содержание учебного предмета

1.Сүз көче. / Сила слова- 3ч.

Краткое содержание, проблематика, основные герои и художественные особенности дастана «Идегей» (в сокращении).

Тема для обсуждения. Герои эпоса: национальные и общечеловеческие черты.

Поэма Кул Гали «Кыйссаи Йосыф» / «Сказание о Йусуфе» - письменный памятник Булгаро-татарской литературы (XII - первая пол. XIII вв.) Воспевание мудрости, красоты,
величия чувств человека.

2.Урта гасыр татар әдәбиятында мәхәббәт сюжетлары./ Любовные сюжеты в средневековой татарской литературе-8ч.

Творчества Саифа Сараи. Основные представители татарской литературы средних веков. Повторение.

2. Татар әдәбиятында хатын-кыз образлары. / Женские образы в татарской литературе.

Обзор: поэма Г. Кандалый «Сәхипҗәмалга» / «Сахибзямалу», «стихотворение Г. Тукая «Татар кызларына»/ «Татарским девушкам», повесть Ф.Амирхана «Хәят» / «Хаят», А. Гилязева «Җомга көн, кич белән» / «В пятницу, вечером…», рассказ Р. Мингалима «Сап-сары көзләр» / «Золотая осень». Трансформация идейно-эстетического идеала.

3. **Татар әдәбиятында лирик башлангыч. / Лирическое начало в татарской литературе-5ч.**

Татарская поэзия: пейзажная лирика (Р.Зайдулла. «Буран» / «Буря», гражданская лирика (С. Ахметзянова. «Татар акылы» / «Татарская мудрость»); философская лирика . Р. Ахметзянов. «Сандугач керде күңелгә» / «Душа поет»).

4. «Театр элгечтән башлана». / «Театр начинается с вешалки»-4ч.

Жизнь и торчество Г. Камала - одного из основоположников татарской реалистической драматургии. Основные конфликты в комедии Г. Камала «Беренче театр» /«Первый театр». Просветительские идеи, комические средства.

5.Татар әдәбиятында табиб образлары. / Образы «целителей» в татарской литературе-4ч.

Жизнь и творчество Г.Апсалямова «Ак чәчәкләр» / «Белые цветы». Содержание текста, Приемы раскрытия образов врачей.

6.Укытучы – горур яңгырый! / Учитель – звучит гордо!- 2ч.

Ознакомление со стихотворениями о наставниках и учителях «Укытучы» / «Учитель» Р. Гаташа, «Укытучым» / «Мой учитель» Л. Шагирзяна, и с рассказом «Инша» / «Сочинение» В. Нуруллина.

7.Һөнәрләр күп алар. / Изобилие профессий- 8ч

Изучение отрывка из повести Х. Сарьяна «Әткәм һөнәре» /«Отцовская профессия». Авторская позиция и особенность изображения главного героя Повторение материала. Тест. Проектная работа «Мой первый учитель».
Жизнь и творчество И. Юзеева. Фрагментарное изучение поэмы «Таныш моңнар» / «Знакомые напевы». Образы молодого поколения, совместимость выбора профессии с идеалами молодой девушки.

«Үрнәк программа»га кертелгән әдәби әсәрләр минимумы:

1. Г.Тукайның “Татар кызларына” шигыре;
2. Ф.Әмирханның “Хәят” повестеннан өзек;
3. Г.Камалның “Беренче театр” комедиясе;
4. Г.Әпсәләмовның “Ак чәчәкләр” романыннан өзек;
5. А.Гыйләҗевнең “Җомга көн, кич белән...” повестеннан өзек;
6. Р.Мингалимнең “Сап-сары күзләр” хикәясе;
7. Р.Әхмәтҗановның “Сандугач керде күңелгә” шигыре

Ятлау өчен тәкъдим ителә торган әсәрләр:

Рәшит Әхмәтҗановның “Сандугач керде күңелгә” шигыре.
Илдар Юзеевның “Таныш моңнар” поэмасыннан өзек.

Өстәмә уку өчен тәкъдим ителә торган әсәрләр

(укытучы сайлавы буенча):
Казанда Габдулла Тукай музее.
Казан театр училищесы.
Казан медицина колледжы.
Казан педагогия колледжы.
Фәнис Яруллинның “Сез иң гүзәл кеше икәнсез” шигыре.

УКЫТУ- МЕТОДИК КОМПЛЕКТЫ

1. Ә.Р. Мотыйгуллина, Р.Г. Ханнанов, Х.Х. Хөснуллина Татар әдәбияты. Рус телендә төп гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен өйрәнүче балалар укучылар өчен) 9нчы сыйныф. 2 кисәктә. Казан “мәгариф – вакыт” нәшрияты, 2016
2. Рус телендә гомуми төп һәм урта белем бирү мәктәпләре (V-IX сыйныфлар) өчен татар әдәбиятыннан авторлык программасы.
Төзүче-авторлары: Ә.Р.Мотыйгуллина, Р.Г.Ханнанов, Х.Х.Хөснуллина
3. Р.З.Хәйдарова Г.М. Әхмәтҗанова Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу
буенча биремнәр җыентыгы.Яр Чаллы, 2014

4. «Мәгариф» журналлары, “Ачык дәрес” газеталары
5. Интернет ресурслар: https://edu.tatar.ru, nsportal.ru, http://pedsovet.su, belem.ru, завуч инфо

КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАН

№	Тема	Дәрес тибы	Сәг	Үткәрү вакыты		Төп төшенчәләр	Планлаштырыла торган нәтиҗәләр	Конт. төре
				факт	план			
Сүз көче. / Сила слова. 3ч.								
1	Дастаннар турында белешмә бирү, “Идегәй” дастанын өйрәнү/Информация о дастанах, изучение дастана «Идегей»	Яңа материалны өйрәтү	1	2.09		“Идегәй”, дастанның жанр хасиятләре	Халык авыз иҗаты әсәрен тарих белән бәйләп өйрәтү. Дастаннар турында белешмә бирү, “Идегәй” дастанын өйрәнү.	
2	Шагыйрь күңеле төпсез кое түгел, Ул күңелдә язмыш язылган/ Душа поэта - не бездонный колодец, В душе у него написана судьба.	Яңа материалны өйрәтү	1	9.09		Шагыйрь Кол Галинең тормыш сәхифәләре	Шагыйрь яшәгән чор турында тарихи белешмә бирү. Шагыйрьнең тормыш юлы һәм иҗаты хакында өстәмә мәгълүмат бирү, “Кыйссаи Йосыф” әсәрен өйрәнү.	

3	Мәхәббәт ул үзе иске нәрсә, Ләкин һәрбер йөрәк аны яңарта/ Любовь - штука старая. Но каждое сердце его обновляет.	Катнаш дәрес	1	16.09		Кол Галинең Кыйссаи Йосыф" әсәре; рәдиф төшенчәсе.	"Кыйссаи Йосыф" әсәрен өйрәнү; рәдиф турында теоретик төшенчә. Эчкерсез мәхәббәт, кеше күңеленең сафлыгы, гаделлек турында аңлату.	
Урта гасыр татар әдәбиятында мәхәббәт сюжетлары./ Любовные сюжеты в средневековой татарской литературе-8 ч.								
4	Сәйф Сараиның тормыш юлы һәм иҗаты. "Сөһәйл вә Гөлдерсен" әсәре/ Жизнь и творчество Сайфи Сараи. Произведение "Сөһәйл вә Гөлдерсен".	Яңа материалны өйрәтү	1	23.09		Шагыйрь яшәгән чор.	Әсәргә нигезләнеп, кешеләргә хас сыйфатлар турында сөйләшү. Шагыйрьнең тормыш юлы һәм иҗаты турында өстәмә мәгълүмат бирү, "Сөһәйл вә Гөлдерсен" әсәрен өйрәнү.	
5	БСҮ.Үлемнән дә көчле мәхәббәт/ Развитие речи.Любовь сильнее смерти	Сөйләм үстерү һәм белемнәрне системалаштыру	1	30.09		Әдәбиятта нәзыйрәчелек төшенчәсе	"Мәхәббәт бер булса да, ике йөрәктә яши" бүлегендә өйрәнгән материалны кабатлау, үзләштерү дәрәҗәсен билгеләү. Саф мәхәббәткә тугрылыклы булу турында сөйләшү.	
6	Г.Кандалыйның тормыш юлы һәм иҗаты. "Сәхибҗамалга"	Яңа материалны өйрәтү	1	7.10		XIX гасыр башындагы тарихи вакыйгалар, хатын-кызларның	Г.Кандалыйның тормыш юлы һәм иҗаты турында белешмә бирү, "Сәхибҗамалга" әсәрен	

	поэмасыннан өзек/Жизнь и творчество Г. Кандалый. Отрывок поэмы “Сәхибҗамал”					авыр язмышы.	өйрәнү. Матурлыкка, мәхәббәткә дан җырлаучы әсәрләргә ихтирам хисләре тәрбияләү	
7	Р.Фәхретдиннең тормыш юлы, иҗаты. “Әсма, яки Гамәл вә җәза” әсәрендә әдипнең мәгърифәтчелек идеяләренең чагылышы/ Жизненный путь и творчество Р.Фахрутдина. В произведении « Әсма, яки Гамәл вә җәза» отражение просветительских идей писателя.	Сөйләм үстерү һәм белемнәрне системалаштыру	1	14.10		XIX гасырда барлыкка килгән мәгърифәтчелек хәрәкәте	Р.Фәхретдиннең тормыш юлы, иҗаты, мәгърифәтче галим, гыйльми хезмәтләр авторы булуы турында мәгълүмат бирү, “Әсма, яки Гамәл вә җәза” әсәреннән өзек уку. Әхлак тәрбиясе бирү.	
8	СТУ “Дөньяда бик аз булыр чын шагыйрь Габдулладай...”/ Развитие речи «На свете мало таких истинных поэтов,как Габдулла...»	Сөйләм үстерү һәм белемнәрне системалаштыру	1	21.10		Г.Тукайның тормыш юлы һәм иҗаты, “Татар кызларына” әсәре	Шагыйрьнең биографиясе һәм иҗаты турында өстәмә мәгълүмат бирү. Укучыларда аң-белемгә, укуга мәхәббәт тәрбияләү, матурлыкка соклана белергә, әдәп-әхлак, ихтирам итү нормаларына өйрәтү.	
9	Фатих Әмирханның тормыш юлы һәм	Яңа материалн	1	28.10		Фатих Әмирханның	Фатих Әмирхан яшәгән һәм иҗат иткән чор	

	әдәби эшчәнлеге; “Хәят” повесте/ Жизнь и творчество Ф.Амирхана. Повесть “Хаят”	ы өйрәтү				тормыш юлы һәм әдәби эшчәнлеген өйрәнү; “Хәят” повесте	турында тарихи мәгълүмат бирү. Татар халкының классик әдипләре иҗатына хөрмәт тәрбияләү; эстетик тәрбия бирү.	

10	Аяз Гыйләҗев иҗаты , “Җомга көн, кич белән...” әсәре/ Творчество Аяза Гыйлязова. Произведение “Җомга көн, кич белән...”(В пятницу, вечером	Яңа материалны өйрәтү	1	11.11		Аяз Гыйләҗев иҗаты белән танышу, “Җомга көн, кич белән...” әсәре	Аяз Гыйләҗев иҗаты белән танышу, “Җомга көн, кич белән...” әсәрен уку. Өлкән буынга ихтирам, туган җиргә мәхәббәт тәрбияләү	
11	Рөстәм Мингалимнең тормыш юлы, иҗаты, “Сап-сары көзләр” хикәясе/ Жизнь и творчество Рустама Мингалима, Рассказ «Золотая осень»	Яңа материалны өйрәтү	1	11.11		Бөек Ватан сугышы чоры, тыл тормышы	Рөстәм Мингалимнең тормыш юлын, иҗатын, “Күңелемдә менә шундый шатлык бар” шигырен өйрәнү.	
Татар әдәбиятында лирик башлангыч. / Лирическое начало в татарской литературе-5 ч.								
12	Ркаил Зәйдулланың тормыш юлы, иҗаты, “Буран” шигыре.Жизнь и творчество Ркаила Зайдулла.	Яңа материалны өйрәтү	1	18.11		Ркаил Зәйдулланың тормыш юлы, иҗаты , “Буран” шигыре, пейзаж лирикасы	Р.Зәйдулланың тормыш юлы һәм иҗаты турында белешмә, “Буран” шигырен өйрәнү. Табигатькә карата күзәтүчәнлек тәрбияләү,	

	Стижотворение “Буря”						һава торышының үзгәрешен аңлау, милли хис, үзаң булдыру, укучыларга экологик тәрбия бирү, шагыйрьнең эчке халәте турында сөйләргә өйрәнү.	
13	Илсөяр Иксанованың тормыш юлы, иҗаты, “Тузганак” шигыре.	Яңа материалны өйрәтү	1	25.11		Илсөяр Иксанованың тормыш юлы, иҗаты, “Тузганак” шигыре.	Илсөяр Иксанованың тормыш юлы, иҗаты турында мәгълүмат бирү, “Тузганак” шигырен уку, туган җир турында мәкальләрне истә калдыру, сөйләм телен үстерү.	
14	Рәшит Әхмәтҗановның тормыш юлы һәм иҗаты, “Сандугач керде күңелгә” шигыре/ Жизнь и творчество Рашита Ахметзянова, стихотворение «Сандугач керде күңелга» («Душа поет»).	Белем һәм күнекмәләрнетикшерү дәресе		9.12		Рәшит Әхмәтҗановның тормыш юлы һәм иҗаты, “Сандугач керде күңелгә” шигыре	“Күңел халәте”, “рух”, “холык” төшенчәләрен аңлау һәм үз шәхесеңә бәйле рәвештә аңлата белү.	Яттан
15	Лирика бүлеген кабатлау. 1яртыеллык материалы буенча контроль тест. (Ә.Р.Мотыйгуллина,		1	16.12		Р.Зәйдулла, И.Иксанова, С.Әхмәтҗанова, М.Шабаев, М.Мирза, Ф.Җамалетдинова,	Гражданлык хисләре тәрбияләү, патриотик тәрбия бирү, матурлыкка соклана белергә өйрәтү, кешенең күңел матурлыгын, хисләрен	

	Р.Г.Ханнанов,... Татар әдәбияты. 9нчы сыйныф. Методик әсбап. Казан. “Мәгариф-вакыт” нәшрияты 2016) / Повторение главы лирики. Контрольный тест за 1 полугодие (А.Р.Мотыгуллина, Р.Г.Ханнанов,.. Татарская литература. 9 класс. Методические пособия. Казань. Издательство «Образование-время» 2016)					Р.Әхмәтҗанов иҗатлары.	аңларга төшендерү.	
16	Хаталар өстендә эш С.Әхмәтҗанованың тормыш юлы һәм иҗаты, “Татар акылы...” шигыре/ Работа над ошибками. Жизнь и творчество С.Ахметзянова, Стихотворение «Татарский разум...».	Яңа материалны өйрәтү	1	23.12		С.Әхмәтҗанованың тормыш юлы һәм иҗаты, “Татар акылы...” шигыре; гражданлык лирикасы турында төшенчә.	С.Әхмәтҗанованың тормыш юлы һәм иҗаты белән таныштыру, “Татар акылы...” шигырен уку, анализлау; гражданлык лирикасы турында төшенчә бирү.	

«Театр элгечтән башлана». / «Театр начинается с вешалки»- 4ч.

17	Галиәсгар Камалның тормыш юлы һәм иҗаты, “Беренче театр” комедиясе/ Жизнь и творчество Галиаскара Камала,Комедия «Первый театр».	Сөйләм үстерү һәм белемнәрне системалаштыру	1	13.01		Галиәсгар Камалның тормыш юлы һәм иҗаты, “Беренче театр” комедиясе.	Галиәсгар Камалның тормыш юлы һәм иҗаты турында мәгълүмат бирү, “Беренче театр” әсәрен өйрәнү. Укучыларда татар театр сәнгатенә мәхәббәт тәрбияләү.	
18	Галиәсгар Камалның “Беренче театр” комедиясе,“сүз уйнату”, “монолог” теоретик төшенчәләре/.Комедия Галиаскара Камала «Первый театр», теоретические понятия «Розыгрыш слова», «монолог»	Яңа материалны өйрәтү	1	20.01		Галиәсгар Камалның “Беренче театр”, “сүз уйнату”, “монолог” теоретик төшенчәләр.	Татар әдәбиятында җәдидчелек хәрәкәте турында тарихи белешмә бирү. Төрле ситуацияләрдә үз-үзеңне дөрес тотарга, әдәп-әхлак кагыйдәләрен өйрәтү; югары эрудицияле, мәгърифәтле шәхес тәрбияләү.	
19	“Һәр күңелләр нурланадыр, чыкса Гыйззәтуллина...”/ «Каждую душу излучает,если выйдет Гиззатуллина...»	Яңа материалны өйрәтү	1	27.01		Сәхибҗамал Гыйззәтуллина-Волжскаяның тормыш юлы һәм иҗаты .	Татар сәнгате үсешендә зур урын тоткан беренче хатын-кызлар турында тарихи белешмә бирү. Укучыларга эстетик тәрбия бирү, мәдәният-сәнгать учакларында үз-үзеңне тоту нормаларын формалаштыру.	
20	Кояш астында һәр кешенең үз урыны бар.Халисә	Катнаш дәрес	1	3.02		Халисә Мөдәррисованың тормыш юлы һәм	Әсәрдәге вакыйгалар һәм геройлар аша театр сәнгате үзенчәлекләрен	

	Мөдәррисова/ Халиса Мударрисова .Под солнцем у каждого есть свое место.					иҗаты, “Бәйге хакы” повесте	ачу; театр сәнгатенә бәйле һөнәрләр турында мәгълүмат бирү. Тормышта үз урыныңны табу өчен, һөнәрле, белемле, кешелекле булырга кирәклеген аңлату.	
Татар әдәбиятында табиб образлары. / Образы «целителей» в татарской литературе-4 ч.								
21	Габдрахман Әпсәләмов. “Ак чәчәкләр”/Габдрахман Апсаламов “Белые цветы”	Сөйләм үстерү һәм белемнәрне системалаштыру	1	10.02		Медицина хезмәткәрләре лексикасы, медицина терминнары	Г.Әпсәләмовның тормышын, иҗатын кабатлау, сорауларга җавап бирү, “Ак чәчәкләр” әсәрен өйрәнүне дәвам итү. Кешенең үз-үзен тотышын, авыру кешенең халәтен аңлата белү.	
22	БСҮ Авыл табибы. Г.Әпсәләмовның “Ак чәчәкләр” романы./Роман Г.Камала “Белые цветы”.Развитие речи.	Катнаш дәрес	1	17.02		Г.Әпсәләмовның “Ак чәчәкләр” романы.	“Ак чәчәкләр” романын уку, йомгаклау; “роман”, “хронотоп” төшенчәләрен аңлату. Балаларда мәрхәмәтлелек, миһербанлылык хисләре тәрбияләү	
23	Остазның дәвамчысы... Саҗидә Сөләйманова/ Сажида Сулейманова продолжитель	Яңа материалны өйрәтү	1	2.03		Саҗидә Сөләйманованың тормыш юлы һәм иҗаты , “Гөлбадран” повестеның	Әдәбиятта хирургларлар һәм башка медицина хезмәткәрләренең образларын һәм эшчәнлеген	

	учителя...					“Дөнья бу...” өзеге	гәүдәләндерү. Укучыларда хирург хезмәтенә кызыксыну уяту, мәрхәмәтлелек, шәфкатьлелек, кешелеклелек сыйфатлары тәрбияләү.	
24	СТУ Казан медицина колледжы/ Казанский медицинский колледж	Яңа материалны өйрәтү	1	9.03		“Мең шифага ия кулларда күпме язмышларның эзе бар...” бүлеге	Кешенең халәтенә керә белергә өйрәтү, шәфкатьлелек, миһербанлылык, ярдәмчеллек сыйфатлары тәрбияләү	
Укытучы – горур яңгырый! / Учитель – звучит гордо!-2 ч.								
25	Мөхәммәт Мәһдиев. “Фронтовиклар” романы/ Мухаммед Магдиев. Роман «Фронтовики».	Яңа материалны өйрәтү	1	16.03		Мөхәммәт Мәһдиевнең тормыш юлы, иҗаты. “Фронтовиклар” романы.	Бөек Ватан сугышыннан соңгы еллар турында тарихи мәгълүмат. Укытучы хезмәтенә ихтирам тәрбияләү.	
26	БСҮ Яхшы укытучы хакыйкатьне табарга өйрәтә/ Хороший учитель учит находить истину.	Сөйләм үстерү һәм белемнәрне системалаштыру	1	23.03		Катлаулы әсәр	Әхлак тәрбиясе бирү. “Фронтовиклар” романыннан өзекләр белән танышу.	

Һөнәрләр күп алар. / Изобилие профессий-8 ч.

27	Ата-бабадан килгән һөнәр җиде	Яңа материалн	1	6.04		Хәсән Сарьянның тормыш юлы һәм	Язучы яшәгән чорга бәя бирү.	

	буынны туйдыра/ Профессия, пришедшая от предков, кормит семерых поколений.	ы өйрәтү				иҗаты. “Әткәм һөнәре”повесте.	Ата-баба һөнәренә ихтирам хисләре тәрбияләү.	
28	Гариф Ахунов, “Хәзинә” романы/ Гариф Ахунов, роман «Богатство».	Яңа материалны өйрәтү	1	13.04		Гариф Ахуновның тормыш юлы һәм иҗаты, “Хәзинә” романы.	Нефть табу белән бәйле һөнәрләр турында мәгълүмат бирү. Укучыларда туган җиргә, туган төбәккә, Татарстанның 20табигый байлыкларына ихтирам тәрбияләү	
29	Илдар Юзеев, “Таныш моңнар”поэмасы/ Ильдар Юзеев, поэма «Знакомые мелодии».	Яңа материалны өйрәтү	1	20.04		Илдар Юзеевның тормыш юлы,,“Таныш моңнар” поэмасы.	1950 – 1960 нчы еллар турында тарихи мәгълүмат бирү. Саф күңеллелек, мәхәббәткә тугрылык турында тәрбия бирү.	
30	Мәдинә Маликова, “Казан каласы − таш кала” повесте/ Мадина Маликова, повесть «Город Казань - каменный город»	Яңа материалны өйрәтү	1	27.04		Мәдинә Маликованың тормыш юлы һәм иҗаты, “Казан каласы − таш кала” повесте.	Шәһәр төзелеше турында мәгълүмат, архитекторлар турында сөйләү Татарстанның башкаласы Казан турында сөйләү, аның төзелеш үзенчәлекләрен аңлату, шәһәргә карата мәхәббәт тәрбияләү.	
31	Казан, Казан, син –	Сөйләм		4.05		“Казан каласы –	Балаларда хезмәт	

	башкалам!/ Казань, Казань, ты моя столица!	үстерү һәм белемнәрне системалаштыру	1			таш кала" повесте	кешеләренә, аларның эшенә хөрмәт тәрбияләү; әсәргә таянып, Татарстан төбәгеннән чыккан танылган архитекторлар, төзүчеләр булуы турында аңлату.	
32	Уңган кеше кулында туфрак алтынга әйләнә.Салисә Гәрәева. Еллык контроль тестка әзерлек/ В руках праведного человека почва превращается в золото, Салиса Гараева. Подготовка к контрольному тестированию	Катнаш дәрес	1	11.05		Салисә Гәрәеваның биографиясе.	Тырышлык тәрбияләү, хезмәт яратырга өйрәтү.	
33	Еллык контроль тест. /Итоговый тест (Ә.Р.Мотыйгуллина, Р.Г.Ханнанов,... Татар әдәбияты. 9нчы сыйныф. Методик әсбап. Казан. "Мәгариф-вакыт" нәшрияты 2016)	Белем һәм күнекмәләрне тикшерү дәресе	1	18.05		Соңгы бүлектә үтелгәннәр + ел дәвамында өйрәнелгән әсәрләр	Алган белемнәрне гамәлдә куллану.	**Конт. тест**
34	Хаталар өстендә	Белемнәр	1	25.05		Соңгы бүлектә	Алган белемнәрне	

	эш. Үткән материалны кабатлау/ Работа над ошибками. Повторение прошлого материала	не кабатлау һәм ныгыту				үтелгәннәр + ел дәвамында өйрәнелгән әсәрләр	гамәлдә куллану.	

ГОМУМБЕЛЕМ КҮНЕКМӘЛӘРЕН БӘЯЛӘҮНЕҢ КРИТЕРИЙЛАРЫ ҺӘМ НОРМАЛАРЫ

Тыңлап аңлау (минутларда) – 3

Тыңланган текстның эчтәлеге буенча сорауларга язмача җавап бирүне бәяләү

Тыңланган текстның эчтәлеген тулаем аңлап, тәкъдим и т е л г ә н барлык сорауларга язмача дөрес җавап бирелгән, 1 орфографик хатасы яки эчтәлеккә бәйле 1 хатасы булган эшкә “5”ле куела.

Тыңланган текстның эчтәлеген аңлап, тәкъдим ителгән сорауларга дөрес җавап бирелгән, әмма 2—3 орфографик,3 пунктуацион яки эчтәлеккә бәйле 2—3 хатасы булган эшкә «4»ле куела.

Тыңланган текстның эчтәлеген өлешчә аңлап, тәкъдим ителгән сорауларга төгәл җавап бирелмәгән, 5 орфографик, 5 пунктуацион яки эчтәлеккә бәйле 4—5 хатасы булган эшкә «3»ле куела.

Тыңланган текстның эчтәлеге буенча тәкъдим ителгән сорауларга бирелгән җавапларның яртысы дөрес булмаса, 6 орфографик, 6 пунктуацион яки эчтәлеккә бәйле 5 тән артык хатасы булган эшкә «2»ле куела.

Диалогик сөйләм (репликалар саны) - 12

Диалогик сөйләмне бәяләү

Бирелгән ситуация яки өйрәнелгән тема буенча әңгәмә кора алганда, әйтелеше һәм грамматик төзелеше ягыннан дөрес, эчтәлеге ягыннан эзлекле һәм тулы диалогик сөйләм төзегәндә, «5»ле куела.

Бирелгән ситуация яки өйрәнелгән тема буенча әңгәмә кора алганда, әмма репликаларның әйтелешендә һәм аерым сүзләрнең грамматик формаларында 2—3 хата җибәреп, эчтәлеге ягыннан эзлекле диалогик сөйләм төзегәндә, «4»ле куела.

Өстәмә сораулар ярдәмендә генә әңгәмә кора алганда, репликаларның әйтелешендә һәм сүзләрнең грамматик формаларында 4—6 хата җибәреп, эчтәлеген бозып диалогик сөйләм төзегәндә, «3»ле куела.

Бирелгән ситуация яки өйрәнелгән тема буенча диалог төзи алмаганда, «2»ле куела.

Монологик сөйләм (фразалар саны) - 14

Монологик сөйләмне бәяләү

Өйрәнелгән яки тәкъдим ителгән тема буенча әйтелеше, грамматик төзелеше ягыннан дөрес һәм эчтәлеге ягыннан тулы, эзлекле булган монологик сөйләм өчен «5»ле куела.

Өйрәнелгән яки тәкъдим ителгән тема буенча эзлекле төзелгән, әмма аерым сүзләрнең әйтелешендә, грамматик формаларында яки җөмлә төзелешендә 2—3 хатасы булган монологик сөйләм өчен «4»ле куела.

Өйрәнелгән яки тәкъдим ителгән тема буенча эзлекле төзелмәгән, сүзләрнең әйтелешендә, җөмлә төзелешендә 4-7 хатасы булган монологик сөйләм өчен «3»ле куела.

Өрәнелгән яки тәкъдим ителгән темага монолог төзи алмаганда, «2»ле куела.

Укуны бәяләү

Кычкырып уку (сүзләр саны) – 80-85

Искәрмә. Эчтән уку тизлеге, кычкырып уку белән чагыштырганда, 5-7 нче сыйныфларда — 20—30%, ә 8—9 нчы сыйныфларда 30—40% ка югарырак була.

Тәкъдим ителгән текстның эчтәлеген тулаем аңлап, авазларны һәм сүзләрне дөрес әйтеп, басымны дөрес куеп, сәнгатьле Һәм аңлаешлы итеп тиешле тизлектә укыганда, 5»ле куела.

Тәкъдим ителгән текстның эчтәлеген аңлап, сәнгатьле һәм аңлаешлы итеп, әмма 2—3 орфоэпик хата җибәреп (авазларның әйтелелешен бозу, басымны дөрес куймау, синтагмаларга бүленеиештә ялгышу) укыганда, «4»ле куела.

Тәкъдим ителгән текстның эчтәлеген өлешчә аңлап, 4—6 орфоэпик хата җибәреп укыганда һәм уку тизлеге акрын булганда, «3»ле куела.

Тәкъдим ителгән текстның эчтәлеген бөтенләй аңламыйча,, орфоэпик кагыйдәләрне бозып, 7 дән артык әйтелеш хатасы җибәреп һәм уку тизлегенә куелган таләпләрне сакламыйча укыганда, «2» ле куела.

Сочинениеләрне бәяләү

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган һәм эчтәлеге тулы ачылган, 1 орфографик, 1 пунктуацион яки 2 грамматик хатасы булган эшкә «5»ле куела.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган, ләкин 2—3 эчтәлек ялгышы, 2—3 орфографик, 2—3 пунктуацион хатасы булган эшкә «4» ле куела.

Тәкъдим ителгән темага өлешчә эзлекле язылган, эчтәлеге тулысынча ачылмаган, 4—5 орфографик, 4—5 пунктуацион һәм җөмлә төзелешендә хаталары булган эшкә «3» ле куела.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылмаган һәм эчтәлеге ачылмаган, 6 дан артык орфографик, 6 дан артык пунктуацион һәм грамматик хаталары булган эшкә «2» ле куела.

Йомгаклау билгесе

Йомгаклау билгесе чирек, яртыеллык һәм уку елы ахырында куела. Ул, беренче чиратта, укучыларның телдән сөйләм күнекмәләре, бәйләнешле сөйләм төзи белү осталыгы, татар телендә аралаша алу мөмкинлекләреннән чыгып, шул ук вакытта язма эшләрнең нәтиҗәләрен исәпкә алып куелырга тиеш.

9 нчы сыйныфларның рус төркемнәрендә
белем алучы укучылар өчен татар әдәбиятыннан
контроль бәяләү материаллары

Тест № 1

1.Устное народное творчество төшенчәсенең дөрес тәрҗемәсен табыгыз
а) Авыз халык иҗаты
б) Татар халык авыз иҗаты

в) Халык авыз иҗаты

2**. “Күрше әби ” текстындагы әбинең ничә улы булган?**

а) бер

б) ике

3. “Беренче театр”әсәренең геройларын күрсәтегез.

а) Вәли, Гафифә, Биби
б) Биби, Хәбибрахман, Шәрәфи

в) Гафифә, Хәбибрахман, Бибинур

4. “Беренче театр” әсәрен кем язган?
а) Кәрим Тинчурин

б) Галиәсгар Камал

в) Аяз Гыйләҗев

5. Бу өзек кайсы әсәрдән?
“Тоткынлыкта хәзер мин... Һәр көнне
Көн чыгышын комсыз күзәтәм.
Шигырь булып чыга үч ялкыны
Яраланган лачын йөрәктән.”
а) “Туган ил”
б) “Кичер, илем!”
в) “Исемдә калганнар”

6. Фатих Әмирханның “Хәят”әсәренең жанры:
а) Хикәя
б)Роман
в) Повесть

7.Кайсы әсәр герое театрга барырга ашыга?
а) “Беренче театр”
б) “Сагыну”
в) “Хәят”

8. М. Җәлил исемендәге Татар дәүләт академия опера һәм балет театры кайчан ачылган?
а) 1858нче елда
б) 1939нчы елда
в) 1927нче елда?

9.Муса Җәлилнең беренче шигырьләр җыентыгының исеме ничек?
а) “Кечкенә иптәшләр”

б) “Барабыз”
в) “Моабит дәфтәре”

10. Муса Җәлил кайчан үлә?

а) 1943 елның 25 августында;
б) 1944 елның 25 августында;
в) 1945 елның 15 маенда.

11. 1956 елның 2 февралендә М.Җәлилгә нинди исем бирелә?

а) Советлар Союзы Герое
б) Советлар Союзы шагыйре
в) татар халык шагыйре .

12. «Муса Җәлил- патриот- шагыйрь» дигән темага хикәя языгыз